

สนธิ

สนธิ คือ วิธีต่อศัพท์และอักษรให้เนื่องกันด้วยอักษร^๑ เพื่อ

- ๑) ย่ออักษรให้น้อยลง ๒) เป็นอุปการะในการแต่งฉันท และ ๓) ทำคำพูดให้สละสลวย

การต่อ มี ๒ อย่าง คือ

| ลักษณะของศัพท์ที่นำมาสนธิ/ต่อ

<p>๑. ต่อศัพท์ที่มีวิภัติให้เนื่องด้วยศัพท์ที่มีวิภัติ เช่น
 จตตารโ-อิเม ต่อเป็น จตตารโमे
 อิธ-ปโมทติ ต่อเป็น อิธปโมทติ (ต่อศัพท์ที่ไม่มีวิภัติก็ได้)</p> <p>๒. ต่อบทสมาส ย่ออักษรให้น้อยลง (อีก) เช่น
 กตอุปกาโร ต่อเป็น กโตปกาโร (ลบวิภัติ)
 พุทธธานสาสนํ ต่อเป็น พุทธธานสาสนํ (ไม่ลบบวิภัติ)</p> | <p>๑. ศัพท์ใดๆ ก็ได้ ที่มีได้เข้าสมาส
 ๒. ศัพท์ที่เข้าสมาสแล้ว</p> |
|---|--|

การต่ออักษรด้วยอักษร จัดเป็น ๓ คือ

| สนธิ (การต่อ) จัดเป็น ๓ ประเภท คือ

- ๑) สรสนธิ ต่อสระ ๒) พยัญชนสนธิ ต่อพยัญชนะ ๓) นิคคหิตสนธิ ต่อนิคคหิต

สนธิกริโยปกรณ คือ วิธีเป็นอุปการะแก่การทำสนธิ มี ๘ อย่าง ได้แก่ | วิธีทำสนธิ (สนธิกริโยปกรณ) มี ๘ ได้แก่

	คำแปลทับศัพท์	คำแปลไทย		อักษร	(การเปลี่ยนแปลงเห็นได้ชัดเมื่อเป็นบาลีอักษรโรมัน)	
๑. โลโป	โลปะ/ลป	ลบ	-	ลด	nohi-etam	> nohetam
๒. อาเทโส ^๒	อาเทส	แปลง	~	เปลี่ยนรูป	te-assa	> tyassa
๓. อาคโม	อาคม	ลงตัวอักษรใหม่	+	เพิ่ม	yathā-idam	> yathayidam
๔. วิกาโร	วิการ	ทำให้ผิดจากของเดิม	~	เปลี่ยนรูป	na-upeti	> nopeti
๕. ปกติ	ปกติ	ปกติ	=	เท่าเดิม	na-upeti	> na upeti
๖. ทีโฆ	ทีฆะ	ทำให้ยาว	~	เปลี่ยนรูป	sadhu-iti	> sadhūti
๗. รัสสัง	รัสสะ	ทำให้สั้น	~	เปลี่ยนรูป	sethī-putto	> sethi-putto
๘. สัญญโค	สังโยค	ซ้อนตัว	+	เพิ่ม	tissa-thero	> tissatthero

สนธิกริโยปกรณที่ใช้ในสนธิทั้ง ๓

๑. สรสนธิ	ใช้สนธิกริโยปกรณ ๗ คือ เว้นสัญญโค ^๓	ลบ อาเทส อาคม ปกติ ใช้ได้ทุกสนธิ
๒. พยัญชนสนธิ	ใช้สนธิกริโยปกรณ ๕ คือ โลโป อาเทโส อาคโม ปกติ สัญญโค	วิการ ทีฆะ รัสสะ ใช้เฉพาะสรสนธิ
๓. นิคคหิตสนธิ	ใช้สนธิกริโยปกรณ ๔ คือ โลโป อาเทโส อาคโม ปกติ	สังโยค ใช้เฉพาะพยัญชนสนธิ

สรสนธิ	ใช้สนธิกริโยปกรณ ๗ คือ	โลโป	อาเทโส	อาคโม	วิกาโร	ปกติ	ทีโฆ	รัสสัง	-
พยัญชนสนธิ	ใช้สนธิกริโยปกรณ ๕ คือ	โลโป	อาเทโส	อาคโม	-	ปกติ	-	-	สัญญโค
นิคคหิตสนธิ	ใช้สนธิกริโยปกรณ ๔ คือ	โลโป	อาเทโส	อาคโม	-	ปกติ	-	-	-

๑ สนธิ ต่ออักษร สมาส ต่อคำ (เกิดเป็นคำใหม่)

๒ อาเทส แปลงให้เป็นพยัญชนะ วิการ แปลงสระเป็นสระ

๓ [แบบ] ในสรสนธิ ได้สนธิกริโยปกรณเบื้องต้นครบทั้ง ๘ ขาดแต่สัญญโคอย่างเดียว